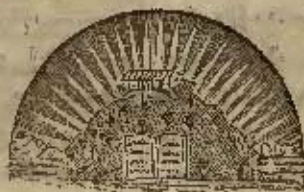

Ե. Ջ. Գ. Ե Ս Է Բ

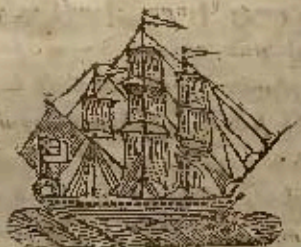
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԶԵՄԻՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐՈՒՄՆԱԿԱՆ

ԵՐԵՐԵՏԵԼՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԼՆ

ՎԵՐՈՒՄՆԱԿԱՆ ԵՐԵՐԵՏԵԼՆ ԵՐԵՐԵՏԵԼՆ ԵՐԵՐԵՏԵԼՆ

ՀԱՅ. Բ. ԹԻ- 22. ԿԵԼԿԵԹԵ 1846 Մ. ԴԵՐ 10.

Յոժու թեմամբ որով հրատարակեմք
յրեղ հանուր ուրախութիւն ընթեր-
ցողաց մերոց. զի Պարոնայք Աւարտ
և լեկերք մեծախառնադոյն հանդիսիւ
յաւուր յոր Տաւրոյն իջուցին ի
Յար Վանդեայ գիւղի գեղեցիկ երկ-
հայնան նաւ. իւրեանց. Օսր օր-
կին Ստաւրինէ Յարութիւն Աւարտ
ի մի. և Տիկին Կոբրին ի միւսն.
կողմանէ որումեք գինւոյ կիճեալ
անտ անեցին ԿՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԵՐԵՐԵՏԵԼՆ
ԵՐԵՐԵՏԵԼՆ հաղարատ Հայ աղբար-
տաց յաբախութիւնն նախի թնի սոսկ
անուոյ. Սիցցին ուրինն Հայրեմոս.

սէրք. որք ոչ հեռաւորութեամբ. և
ոչ այլով հրատարակեմք մոտանան
երբէք զՀայրեմոս իւրեանց. Եւ
մեք ի բոլոր որով մաղթեմք Սու-
սանն Սուրբ անասան հաստա-
տութիւն ընդ բոլորս մոս.

Տեղութեամբ ճանաչանեմք. որ
որովեալմն ի մէջ Բերանայեցող հր-
դօր Տէրութեան և Պանջարայ. սկը-
սեալ է. և ի 18. 21. և 22. անցիւայ
Վերանայելի սանց արիւնայեցց պա-
տեղալմ է եղեալ ի մէջ երկուցուց
դօրացն. որոյ նմանն երբէք չէ երեւ-
ցեալ ի կողմանս այստիկ. և թէև
Եւրոպական կրթութիւն յազմութիւն
և հանդիսացեալ. սակաւն յաւ երկերի

Օրորակաւ եղեալ են զան պատե-
լալմն. յորոց միջի Սէլ. անուանի
զիւյազն Քարօլայ. է աւազինն.

Օ կիս լիակատար յայտարարութեան
Տէրութեան. ունիմք և մեք տայ գծա-
նութեամբ մերոց ընթերցողաց.

Ան Պարսէլէ Հասարակութիւն

Մերանէն 'ի Կալիֆուս :

'Ի դեմոյ իմ եւ պաշտօնաւորաց եղբայրս խնորհմ 'ի յէնչ զի շնորհ արարեալ հաւանքսն 'ի ներքին արաւել զինուածոց Սրբոյ Եկեղեցւոյն ձերոյ 'ի յերեքսուսներորդի ամսոյն , յառաքելութիւնաւ 'ի վեցէն ժամ երեւոյն . վասն անորենութեան եւ վերջաւորութեան հետագայ երողութեանց եւ բանց :

Նախ 'վասն վերջաւորելոյ 'ի հոգմանէ առաջարկեալ 'Ինքն 'ար պարտաւորեալ է :

Երրորդ 'վասն անորենելոյ 'ի մասն ժամադարգութեան Սուրբ Եկեղեցւոյն ձերոյ :

Երրորդ 'վասն անորենելոյ 'ի հոգմանէ Օգնականութեան , որոմ հարօքի Սինիսիոսայ Սուրբ Եկեղեցին Հայոց :

Չորրորդ 'վասն անորենելոյ 'ի վերջաւորելոյ 'ի ժամ 'ի եւ յի 'ի պէտք Սրբաւորութեան Բանակայնի Եկեղեցւոյն ձերոյ :

Հինգերորդ 'վասն անորենելոյ 'ի հոգմանէ գումարի վաճառից հասանելի Բանակայնի Եկեղեցւոյն ձերոյ 'ի զանազան սարքից , որոյ մասն Բանակայնի տակի պահանջողութիւն տեսնեալ աջմ :

Վեցերորդ 'վասն անորենելոյ 'ի հոգմանէ Համամին . որոյ հասարակութեան անհասարակութեան Բանակայնից :

Եօթներորդ 'վասն վերահասու լինելոյ հաշուի Եկեղեցւոյն , սկսեալ 'ի Սեպտեմբերին 1844 Վն 'ի վերջ նոյն ամի :

Ձերոյ խնորհ Գրաստ .

Դ. Ս. ԳԵՐՈՐԴԵՆ

Եկեղեցւոյն Գալիֆուս եւ Ձերոյ

Սրբոյ Եկեղեցւոյն Հայոց :

Վերանայարմ 'Կալիֆուս Սուրբ Եկեղեցւոյն 'ի Կալիֆուս , 'ի Ե. Վն . 1846 :

Ծ Ե Գ Ո Ի Մ Ն Ս Ի Կ Ե Յ :

Հարստութեան :

Յետ նենդաւթեամբ կենտրոնաւորեալ զհնգաւ , զարմարաւ եւ զինս սարտաւորեալ Սուրբաց , եւ զնոցեալ լինալինչ սարտին զընթիւ զամենայն հետեւողս 'Կանկրայ :

Կարծեք օր , թէ սովին անհետանայր ոնաւն , ազանդ եւ ազգութիւն Սիկայ , որոյ զլինաւարք մինչ ցարդ զընթիւ , վարդապետորէն առաջնորդի . ին խմբի մարացիկ աշակերտաց իւրեանց , բոլորն ոչ այնպէս : Վանդի յաջորդեալ 'հօրն' որդի 'նորուն Տիկ Բհագուր որդի սորա Կարու Կովինդ կարգացեալ 'չարժեաց զանկրայն զարտութիւն իւր լինալ 'Սուրբաց' 'ի վրեժ արեան հօր իւրոյ : Վ'Սնչ ցարդինքն 'Սիկք անդէնք էին , եւ առանձնաւորեալ զհետ անկրայն աւազելի իւրեանց , բոլոր Կարու Կովինդ զնոս արեւոյ զիւրան , տալալ 'նոյս ձիւս , հրացանաւորակն յոյժ , զազանք եւ զնոս , եւ զորժի իմն մահաբեր սրանան շուրջանակի սուր , եւ 'ի մէջն ծակ . յոր անցուցեալ զմանս եւ ուժգին սրայաւորեալ արձակելն յիւրեա թշնամայ : Բայց զնոս չհարաց զլին 'ոնիկ զարաց 'նրանիակն , փախստական զնոյ յԱղաւանտաւան , եւ ծարսեալ 'ի կերպորանս Սահմանական մարտիկ : զարձաւ յաշխարհ Հայրենայ իւրոյ : Եւ 'ի վերայ ելաւ զանկրայն եւ յաւիքընաւթեան 'յաւել 'նաւ եղծութիւն եւ սրանալ թիւն :

(1) Գալիֆ Սիկ Բանակայնի Գրաստ . ձերոյ խնորհ Գրաստ . ար' եւ ինքնաւորաւ հետեւ զանկրայն Սիկայ . Բայց զի տեսնել հասարակ եւ ազգայն հետեւեալ 'զանց արարելու ձիւս : Բայց հաշխարհ ինչ էր . Բայց հաշխարհ Բանակայնի ձիւս : Բայց հաշխարհ ինչ էր . Բայց հաշխարհ Բանակայնի ձիւս : Բայց հաշխարհ ինչ էր . Բայց հաշխարհ Բանակայնի ձիւս : Բայց հաշխարհ ինչ էր . Բայց հաշխարհ Բանակայնի ձիւս : Բայց հաշխարհ ինչ էր . Բայց հաշխարհ Բանակայնի ձիւս :

Թափափա և երկնս արշաւեաց ի վե-
րոյ որոյ Մանգու Շահ Կալբանի,
կամ ի սակս Հաւաստեցաւ թեան
իւրոյ ընդ ինքնակալին Սուլայան,
առ ի սակս օգնականութիւն, և կամ
տալին տալիւ և թէ Հնար ինչ, շա-
հիւ անձին զգանձ կամ գաւառս ինչ
յարկաւորութիւն ի Սիկաց, այլ ոչ
ինչ կարաց տանել և յերեսին նաւազ-
արն և ո :

Իսկ յամի Տեառն 1768 յաւառս
Շահ Ալեանց յարեաւ իշխան նորա
Ջսոյկալ անուն, և զօրացեալ լոյ-
րասմբ Հաւաքեաց զ] ահօս բոլան-
դակ, զկէս աշխարհին Ալեքսիս, և
Սուլթանայ : Ի վերայ յորոյ յար-
ձակեցաւ թէպէտ Շահ Ալեմ, այլ ի
գրաստոս և երկրասեղութեան իշխա-
նայ իւրոյ, իւրոյ մեղիստէր թուա-
մարթութեան, և միմուտեղ թէ Սիկաց
ստեղ իսարս սալոյ՝ ձեռնո նայն գար-
ձաւ : Վանդի Սիկք դէմ՝ յանդիման
թագաւորին ոչ պատկերացէին, այլ
քսան Հազարօք և երեսուն Հազարօք
ասորասակ ախուլ՝ յուր և յապա-
հանութիւն գնէին զաշխարհ Տէրու-
թեան նորա : Զիսկաւ աշխարհ է
] ահօս, և մարդիկն ի մարտցիկոնու-
թենն յարսցեալ՝ Հետեալն զինդ
լինէին կայմաւածովք, աւտի Ջսոյկ-
լոյ առաւել և ո օգտակար վարկաւ
Հեծեալս և եթ վարկի ընդ յաւառ
որք յաւառն քաւ առնն քաւ պայն-
ինքն է աթաւն միսն անդադար յա-
ծէին ի տեղովն ի տեղի, և զոր ա-
ւաջնաւ դասնէին աւաթաւք սկսեալ
Հարատէին զգանձ և զարհաւիրս մե-
ծութեան աւաթնորդի իւրեանց :

Ըստ Հասանի կարգ մեծոյ պոտ-
մա թեան, այլ զմտացոք յայլուսա
զանսիւ և շարունակել զթեւ արտ-
մութեանն մինչև ի մեծն Անդլա Սիկ

Թաղաւոր Սիկաց : Բայ ընդ մասա-
ղաւասակ պարս ամաղի, փոխանակ
պոչտոյանութեանն առ ի սէր անխար-
դակս բարեկամութեանն Հորն, պատե-
լաղի յարդարէ Բրիտանացին խղճ-
մանք :

Եւթմ. 24 Կն Թաղթարեւն ամաղս
6 ին տաւառան Եհոս, յորմէ իմանի
թէ Վաղղիա զօրածոյալ լինի ի վե-
րայ Կայսեր Սորոկի — թէ Ասոն
ի Վերմանիա դնարոյ գնայ և զօրու-
նայ, — Բարանիս ի խաղաղութեան
կայ, յորմէ ողի առեալ զօրանայ տե-
րութիւնն :

Ձ Ե Ն Ա Զ Ե Ն Լ Ո Ի Բ Բ :

Ի է Սուրբինն յիշատակէ թէ տմա-
հան և թեւեղութիւն շոգնաւայ պի-
տի Հաստասի ի Սէջ Սուրբիոյ,
Բրբուհայ և Աղինայ :

— Բարին Գագաւ ամուսն ընդ կաւաթա-
րութեամբ Սուր Կաւաթալի, իբրե
100 ամաթնանք ի մէջ Վերնալիէ կող-
ւոյ և Սիջօրեական գծի ընդ յարե-
ւելս կայս, միեալ պիւլ ի Հարաւ առ-
նապատ, դոնալ դիբիկի Վ իկաորիս,
ուր Հակարջոյինն բեւաւ կամ Հիւսի-
սային լուստոուն այնքան պայծառ
դաին, մինչ լուսով նորա ի գիշերի
լինթեանաւ զամենամանր սագալ իրս :
Բերեալ է և աղղի աղղի բնական
նորութիւնս, զշորեքասան Հազար
միսն նաւարկութիւն կատարելով ի
քառասուն տարս :

— Սարհօս լինդգիցի մեծապիւս
գօնն դորձէ լուսել աշխարհի, զկար-
ծիս Ասորալիանցոյ որ զհանաւրձե-
լոցն :

“ Ընդունին Երպիտաւորիս, որ է հոգին անջա-
տեալ և որաշ ի մարմնոյ, որ ի մասնիկ մարմնոյ,
գնայ յարեւմտս : Ի վերայ ինչ անդադարին : Գոր-
ծած ամենեքին մեռանին : Հոգիք նոցա վերադառ-
ալ ”

նան ի գերեզմանս , և հաղթանեն , " Բն սոքոս
ժարկներն ոչնչոքիկ " զորս առնէաք կանխաւ : " Կար-
մն ըն պոռապանսնն : " Ընք ոչ հմք մեռնալք , այլ
կենդանիք եմք , " Եւստի և ոչ միանան վերադնն ,
այլ հագնքն թառնն յոռա ծառոց ի տուն թեան ,
և ի գիշերն ի նիւսլ ի խնարն " ուտեն պմիւրեւն ,
չգորտաւն , պմիւրեւն և պմիւրեւն : որ է ազգ ինչ
միան : Բայց պմուսական ինչ ամենեկն ոչ , Հոգիք
այլ և ոչ մեռնիկն , այլ կան և մեռն յոռա-
դու թեան ուր տարեկան տղայոյ :

Լուի որ յաւէա զարմանալին է , տանն ,
թէ Տերմակ ժպտուլուքք Աստուքանայ " Երեն հալի
և մարմնիք ընիկ սեւ սնն , որք յարեցնալ ի մե-
ռալոյ զարման յայցելու թիւն առաքելոյից և ոմն
ձանցն " որոց նախաւ անթիւք էին յառաջին միջնակս
կենացն իւրեանց . բայց կարի յոյժ զարմանան . զի
այս նորեկ հալիք և մարմնիք ոչ յիշէն ընաւ ըն-
նախնի անցն , ոչ ձանաչին զծնողս , կամ զգուտ
կուտ իւրեանց , և ոչ զմտաւ . առնեն դմէ պոռն
դիւն " ուր կեցին , և մեռան : Բայց պոյս ընդ հա-
նուր անխնայապաւ թիւն տան ոչնք մեծի փոքու-
թաւ թեան , որ ի մահուանն ի կենան վերադնեցու-
ղէ զնաւս : Եւստի ընաւ :

Այսոր և Արցախաւ Հին Ոսոսայ
Հոսին ի Պալերման , այլ Այսորս Հին
այնքան նորադեալ էր ի ահաբաւ թե-
նէ , մինչ արարոյս ինիւր ըստմոյց զին-
նայ նորա , և խորին տիրութեամբ
առաքաւ : Այսորն յառաջադրեալ է
ոյց եւանել իւրիկն քաղաքի , բայց
թուի թէ կենալք Այսորս Հայն ոչ
ներկեց ընկերել նմա : Իսկուտ Այսորն
ի նոր թղթակցութիւն յաղաղս ի
կարգի զնեւոյ զլէճ իւր ընդ եկեղեց-
ւոյն Հառմոյց :

Եւստի մարմուրեք , անու տնեայ
Գերմանայի Հառմեականք , ածին որ
լաւ որք : Առնոյ , որ ի սահա ջանա-
ւորութեանցն երկի զոյ նոր տնն : Եւ-
թեր , յառաջադրեալ է եւանել Քիւրե-
ղիս և ի Գաղղիս , հրապարակաւ
քարոզեալ է թէ ինքն ոչ է թիւամի
Պրաւաբանութիւն , կամ Ինկախութեանց
այլ թէ ի յարգի ունի զնաւս , և ընդ-
դիմանայ միայն մարտութեանց Եկե-
ղեցւոյն Հառմոյց :

Տիկին Սաթիւր , որ Հոսին յամնայ
է ներկայ , փոքր միջոյս . յառաջ

Հիւանդ արեալ " զանգամաւ զբժշկին
իւրմէ , սրպէս թէ գեղքն զորս տալ
ստիպորք իցեն . " Եւ կամ Տիկին ,
ասաց լմիկն , տարադադապէս ոչ
կարեմք տրմ " ի մանկութիւն մերա-
ծել զընդ : Պատասխանեաց Տիկինն
ճարպիկ , " Կարիս Պարմն . և ոչ թի-
մանկանալ կամիմ , այլ յաւէա և ոչ
ծերանայ ինդրեմ " :

Բ Ե Ն Ե Ո Ւ Բ Ե Կ Ե Ն Բ :

Ե Բ Ե Մ Ե Յ Ի Ս

Գ Լ Ո Ւ Ի Ե :

Ճ Է Մ Ե Բ Ե Ի Ե :

" Հագան , միւս անգամ " արեկանք իմ , միւս
անգամ ոչն ի խրատեանն :

Եւստի մտածաղթ թիւան " զինն ի տու ն հա-
նանոյ , հրաւիրեաց զիս Պարմն Առնալն նորիւ
իւր մտ : " Երաւալքս , սիրեցնայ իմ , սիրեցնայ
իմ Երաւալքս " ասաց . " առնայրն " որու թիւր
հրապարակի քեզ միշտ հանդիման , և ըրնակ առաւս ,
Վանիք " մարդ աւ Հնա որ ընկերակցաւ թիւն նրաի
նորին ըրնակին կենալ ի մտան արդ ջանկարեանաւ
որ դու պոստիս սոգաւսր և յարի անձանց մէջ մե-
տան , ընկերակցութիւն պարսն , և իւրեանց խա-
տանաւ և յարի ըրնակին հետեւեալ " Զմտու գու-
եւս ըրնակ ըսորի դատեալ ի վերայ աշխարհի :

" Չեմ առեմ թէ անձնային աղալք իւրեանս
չէ , այդ չէ " իմ մտքն : Եւստի կամիմ " ասել , թէ
թիւանն կորն որ ապառախութիւնն շինուրիս : Զա-
նազան տեսակ սոգալային բաների կ'հանդիպան . բայ
մանկանալուն . որոյ ընդ տնեան , կարող կ'ընեն
սքնել և յառաջացաւ ջանեալ իւրեւրոյ , բանիւ կամ
գործով " ահա " յայտիկն բաներու " տիւրի ուղ-
ղային արեւոյ շարեւս :

" Եւստի տիւրի անկեղծ սրաւ Եզդիս սերտ , և
միշտ արշաւան կրտ Եզդիս փառաց : Բն կարող
մէջ թէ մին գտանիկ " որ տղալ կարծիք ունենայ ,
Զմտու քաղաքութեանն ուղղի : Համարեալ նորին
ստիպութիւնն յառաջ եկեալ յանապաշտաղթ թի-
նէ , Եւստի Լիւր յայտադրեալ սրեւանութեանք թեո-
րեղեմ Եզդիս , զիմչ շաւան : Կեւ , շաւանս
նորեւմ քեզ արեւմտարեւմտայ ոչնքան փոյթ լա-
նանա , որքան քոյ Եզդի : Եւստի Եւստի ամենեւեան
հետեւին այսմ սրեւանի . Բնչ , քոյս մեք սրաւմ
գտանոյց հոսի գերմ կ'անոյր ի մտաւ :

Գնանաւ իւրիւն Կաթիւնի. զիտայ քաղաքը հիւ-
սան էր, որ ի սահման ժեմայն պանդաւան արեւ: Բա-
նաւ. քաղք մարդոց աքաղիչէն դիմէն առաւել
պիտիւ հեացանէ, որ ի միւսմ վայրիներ տեսանուն
դարձ ճերմակ, մին էլ անար քաղաքոյս դիմա-
շաթուէց, իւրք միւս էւն է ի տեսնուն ի կորմիւր: Եւ
այն ժողք քաղաքուն ի իւրեմ ի քիթին արհաւ անդա-
նաւ է, եւ Խորն արտօնաւ թիւնն ու զգլխուն կրիին:

Այն անուն է Դրոյուն Աւագան քաղաքի գեւորն
վերջը զքաղաք հոյհի՛ն արտաւթեմնումն, Եւ թիկն
դուն քոնից. սկիզբն արդատիկ արդատաւ, բայց վեր-
ջն պարզեթութեմնումն: չգիտեմ ինչ պատճառ
շարժեալ: Դոնկեղաւ արդատայ: Ե վերջումն կար-
ժեց արդէս արդեն: Սակայն անցաւ ամենայն լսան
իջեմայիւ, Ե ինտիկուն դաւարիմութիւնն թալաւա-
րակց յարձանատայ արժանի իւր աշխիւնն ի ճշմ
պարհին: Ար քնիւ անկաւ հանդարտանն, հովիւն սկը-
աւաւ փոքուն:

“ Բանին ուրիշ չափա՞յ? Դու գտնակացոյք իմ
հետ առաջադնելիքն առնու, Երասխայն, քի վերայ
լեզու ուղիղութեամբ յորդր վերայ ետառացայ հոն
դարսու ժամանակսմմ: Իրոքոք: Արկիդր միաբար լոկալ
է այդպիսի լանճիւք, էլ թէ և պու յոճադ կ'ընեն
է լոկէ: Կարտաբարս եմ՝ ինչ չ'առնու: Թէ՛ Եւ անտանկայ
որդ քմիք բաւականինն, սխառտ թէ՛ն էն ցուցա-
նու՝ մ' քննիչքս թեմն, սխառտ ստոք: ”

“Այսինքն քան ըստ ասկանման հարցառելի հրկեմա դա-
նաստան գրութիւնումս, այլ հանդի եպիսկոպոս եմոյ՝ մե-
րեքուն լաւ հերոց ասկերմեց առ ի մեր Ապարեթն են
արհաւիրման: Քաւով որպէս առեւտրայ համարեթո՝ զտնտա-
ւաւ թիւն դաստնային, քեզ հրկեմա թեանք: Ըստ
միայն ի խնաման, թե տարեկը հարկեմա այլ եմոյ յայտ
այդպիսի ընդունաւ սովորել, և ճամ թեան: ”

“Եւստ քանի դասնայն պիտի ընդունեն որ մեր
Բզգի առաւել, քան զայս, առնենայն ազգս ժողով ըն-
դոս նախաժողովն վստիցալը եւ այլ ընդունանայն ընդ
էս չորսովն” Եւ յիջորդ միայն տնհատի, քանպէս քաջ գի-
տեմ որ յառնայն ազգաց միջե կ'առանուեն մեր մին
մարտիկ, որ կարգի են բազում լիբերալ խօսքի, իմ
առաւելունն ի վերայ ըսող Բզգի միայն, եւ ես ա-
նկերկեմ չըմտեի իմ” կամ” քոք քաղկեմ Բաղդէն
պէս ասացի” Դիմոյ կամէ՛մ, ո՛րք եւ ի՞նչ” ասու-
թեալս նիւրսեկ յուցանել” Կան որք մտաք որ կո-
րորանայ քան մին Հայ ցուցանել” որ երես լիբե-
րալս չընկե՛ր—իմացիք, եւ Հայ եմ ասում որ
Հայեիենք ըստ ուղիակի լինի—ասն ինչ երեք, հինգ
եւ չորս լիբու իտանն գտցցես Հասարակ ի իմոյ մի-
ջի” Չէ, չէ— ընդ ասնեկոյ աշխարհ եւ այլ Բզգ
կ'առանուեն որ յարմար Հաւասարացի կամ
կրօնէ հիգոմ քան Համոնասանցի ընդ մէջ”

«Բայց հարողով թիւն մնաց» ար. լատին. և անգլ.
հայերէն և Ապքիւն, կամ՝ պիտի չհամարուի՞նք որ ու
ռ անմեղն իմն շնորհ և Սուրբնորդին, ար. մկր. Աղպն
միայն հարողովանդ Կի բազում յեղանակ ասանք, և կոտ
պիտի չհամարուի՞նք որ մեր իշխուհւ ի յեղնով նորդեղն իւ
նակ մարդիկ իմանալ որով և արեւմտե արեւմտայն իւր

ու ապ. այնու օտափաւ. հեշտութեաւ հարստաման և ճք
 արդարեւ զայն և զոսն. որպէս գրամոնեայ. Քիւր
 և նորոյ լեզու. Ի

“Ըրբ անցորդ է հիմէ արանքը հանդիս որ է մեզ շէնքն է այլ մեղուս սովորել — Արքան իկուս կարէ սք խօսել, ապէ ԼԻժն կարողու, այնքան անկամ է ինքն մարդ է — Հաս խելոց արտ թիւն էրանի — քանի, եկու սք մէն մարդ կորուսանայ խօսել, համարել է արեօք այնքան հարկել է նա — Դարկայն հարկաւոր է ընկնլ — Ընէ արքան արեօն սովորել —

“Ըր այդ կոտորածանունով, ինէ այնքան արեօն սովորել — արդիւն ըն մեզ համար որպէս մէն դործիք ջինկը, վրան մէր քան աւ արծի յառա՝ համ արգ յառաւ իկուս թիւն է քիւսի տան լըյ + Զոր օրինակ մն հիւսն խառաւ — արտեանայ տեսակ արծիք այլանայանով ման իւր յառաւ մարդած դործի ջինկը — Կարկուս է մեզ արեօն արեօնայն լիկուս որպէս դործիք լանդարանով մէր ման մէր սովորելն յառաւ լանդարանի հոն, համ տեսածին քան ու դործի համար

«Պատարոյն յարամանէ՛ւ ևս ուսւորդ համարիմ, և ո՛չ միայն աւելորդ այլ և շնորհակալ իմ: Միտառալաբարձիւնն այլ հաստէմ հարցադէլ: Կրկնեմ, մասն ժողոջ աւելարարութիւնն յիշ ցտեցանեմ: Եւ՛նք ահիւն հազաթիւն և, համ ի՛նչ դիտեմ իմ տիրոջ ու նոնեմք մեք: Մասն աշխատք իւրեզ նորոյնարարոյն համ ու՛ն եւք ստորոքոյն քան ուրիշն: Լուսինչ չեմ տեսնան ի՛թէ ասանք՝ որ սուսանց երօրհնացոյ լիզուել, մեր Լիզիւ չէ հարող յառաջանայ, ևս հասն՛ չէ՛: այդ տիրո չէ՛ երօրհնացոյ լիզուել ո՛չ այլ նաչին աւսածն, զնստեթիւն և արհեստն և՛ որ մնայ հյառաւարարին: Բաւոյն ինչոյնիւր իւր լիզուաւ և, Գրտնոյնիւր իւր, և Գրտնոյնոյնիւր իւր իւր լիզուաւ են յառաւարարն: Միայն թէ՛ մինն միւս միւս լիզուել իւր համար մին գործիւն և շնեմայ վարն նորին, զնստեթիւն և արհեստն շահեցալանիւր իւր Ոգրին: Վասն որոյ և մեք մեր լիզուաւն հարող եւ՛ք միւս աղջոյնդ ևս յառաջանալ: այլոց ողջայ լիզուել մոլ համար մին գործիւք շնեմք մ: Կամ՝ զստն աւսածին օշոյն՝ ի՛նչ ունիկալութիւն տիրոյն ունենումք՝ որքեւք զիմեմ որդիան թէ զարդարարանն: Բայց՝ առաւելն պաշտօնս ստիւն: Եւ այնքան զեղծիւնի կարող կրկն շայն իւր լիզուաւ թուր յանապանէ, որպէս միւս այլ աղք. որոյ ի՛նչ միայն թիւն կարծեմ հարկուոր չէ իննչ որքեմք տուլ և ի՛նչ քաղաքալանութեան միջն՝ հայ ներկայ լիւն էիք անէն, որ կրիք թաղաւորոյն մոգնալութիւն և տեսնայ, և յաւն կրկն և ու պատուենայ և զարդաւորակ և՛ թէ և շատ ստիւն անօրոգեմ: Թիւն աւն եւրօրոյնդ) լիզուել, անհայն և ո՛չ իւր աղապիւն կարաց դաննէլ ցալլ օմն՝ առաւել յարմար մասն յաղապութիւն զմեզայ ի՛նչ կրկն ց մեծանն Տերութեանց՝ որպէս զի՛նչն շայն: Որով զին ի՛թէ և՛ են՝ վասն այդպիսի մեծանեմ պաշտեմայ զարկաւոր և մոլ զայլոյդի լիզուել իսկապատել, քան ի՛նչն և՛ լիզուել թէ՛ ներհակ այս կարծեմայ՝ պատմել և՛ որ հարկուել իւրեզ երօրհնաց, զեւ ևս քանն անհատն անհայն ստմար հարկաւոր և իմն, օղիւրն Ոգրին

